

ROZMAITOŚĆ (59) *sb f*

Oba o oraz a jasne.

sg N rozmaitość (20). ◊ *G* rozmaitości (8). ◊ *A* rozmaitość (15). ◊ *I* rozmaitością (7). ◊ *L* rozmaitości (6). ◊ *pl N* rozmaitości (1). ◊ *G* rozmaitości (1). ◊ *A* rozmaitości (1). ◊ [*I* rozmaitościami.]

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII w.

1. *Wielość i różnorodność, niejednakowość; varietas HistAl, Modrz, JanStat, Cn; variantia Cn* [w tym: *kogo (pl) (1), czego (pl) (35)*] (59) : á tak wżelika rozmaitość niemoci przychodzi z rozmaitoŃci pokarmow *GlabGad* G4v; *OpecŻyw* 59v; *RejPs* 112v, 115v; *KromRozm III* F6, G8, H7; YAko rozmáitość ięzykow Ńwiátu Pan Bog raczył rozdać ná zyemi/ ták teź y rozmáitość oŃob żywych ná nim mieć raczył *BielKron* 8, 8; A tym ktorzi Ńię wczytaniu rozmaitych autorow roskofzuią/ rozmáitość lekcyi poćieche a ochłodę im przinieŃsie *KwiatKsiąź* P4v; *Varietas, Rozmáitość/ odmienność. Mącz* 475c, 194b; á iedney Ńye potráwy náiedz/ boć rozmaitość potraw [...] żoładkowi Ńzkodźi. *SienLek* 13, 139, *Ttt3v; RejAp* C6v, 65; *BialKat* 201; Potym nietylko ią [*ziemię Bóg*] przyodźiał y ochędożył drzewy/ y wżelaką żioł y kwiećia rozmáitoŃcią/ ále ią teź niezlicznymi rodźnymi żwierźat [...] nápełnił. *KuczbKat* 20; *CzechRozm* 9; gdyź w zbytku y wrozmaitoŃci Ńzat iáko wielka iest márnoŃć/ żaden tego doŃtátecznie wypowiedźieć niemoże. *ModrzBaz* 50, 37; *CzechEp* 358; á drugiemu [*bywa dane*] [...] rozeznánie duchow/ inŃzemu rozmáitość ięzykow [*genera linguarum*] *WujNT* 1. *Cor* 12/10, s. 402, 620 *marg*; Iedno Ńie práwo Ńtanowi/ áby národ dla rozmáitoŃci praw nieŃtał Ńie *monŃtrum*, cudem o wielu głów. *SarnStat* 49, 49, 193; *PowodPr* 14; *SkarKaz* 548a; *SkarKazSej* 694a *marg*.

rozmaitość czego (sg) (4): ŻYwicza iest rozmagitha według rozmagitoŃci drzewa z ktorego bywa odbierana *FalZioł* III 28c; *BielKron* 264v; *SkarŻyw* 50, 538.

rozmaitość w czym (1): *ModrzBaz* 65 *cf* »rozmaitość i roznoŃć«.

rozmaitość jaka [= czego] (1): *GórnRozm* K3 *cf* »wielkoŃć abo rozmaitoŃć«.

I sg w funkcji okolicznika sposobu: »rozmaitoŃcią« = *w róźny sposób (1)*: Tá nowa Iewa mátką żywotá názwána iest/ y rozmáitoŃcią iest przybrána ná pierwiaŃtki żywotá nieŃmiertelnego wŃzytkich żywiących. *SkarŻyw* 393.

Szeregi: »mnogoŃć i rozmaitoŃć« (1): Potraw mnogoŃć y rozmáitoŃć/ vwłoká zdrowiu *SienLek* S[ss]4.

»rozlicznoŃć i rozmaitoŃć« (1): ále gdy nic zprzećiwienia niemáŃz/ á ieden drugiego nie gániąc/ Ńwe prowadzi/ [...] nieieŃt żadna niezgodá/ ále piękna rozlicznoŃć/ y rozmáitoŃć drogi/ do iednegoŃz końcá wiodácej. *SkarŻyw* 538.

»rozmaitoŃć i roznoŃć« (1): Ták wielka bywa czáŃem rozmáitoŃć y roznoŃć [*varietas*] ták w rzeczach iáko y w czáŃsiech/ iź nie dźiw/ że o nich ták wiele czáŃem bywa rozumow *ModrzBaz* 65.

»wielkoŃć i (abo) rozmaitoŃć« (3): *CzechRozm* 6; iáko záŃię będźieli zły vrząd/ á ku Ńwey rzeczy będźie náciągáł [!] práwo/ tedy z oney wielkoŃci/ abo rozmáitoŃci práwney/ wiele złego ludźiom vroŃcie. *GórnRozm* K3; *LatHar* 298.

a. *To, co jest liczne i róźne* [odpowiada połączeniu przymiotnika „rozmaity” w składni zgody z odpowiednim rzeczownikiem] (6) : Ta iest ona krolowá/ ktorá Ńtanęła na prawicy Ńyna boźego/ [...] ogarniona chwálą/ rozmajitoŃcią Ńwiętych. *OpecŻyw* 184v; Thák wiele iesz y pijesz iź żoładek

wielkością pokarmów obciążony w różnaitość niemocy [*in varias egritudines*] wpada *HistAl* I8v, K4v; *GroicPorz* hh4v; *CzechRozm* 90; *CzechEp* 230.

b. *To, co jest różne: odmienne gatunki roślin [miedzy czym (coll.)] (1) :*

W połączeniu z liczebnikiem (1): ROmanowo ziele iefth rozmaite tak iże fiedmioraka rozmaytość iefth miedzy nim *FalZioł* I 146b.

c. *To, co różni określone obiekty (7) :* *FalZioł* IV 59b; O znakoch Moczowych/ ktore rozmaitość Chorob vkázuią. *SienLek* 25; *ModrzBaz* 76; *Calep* [971]a; Iáko bowiem rozmáité ípofohy káráktérów íą, ták téż rozmáitość liter y wíafność íwoię máią *JanNKar* Gv; *SarnStat* 116 [*idem*] 887.

2. [*Bogactwo, strojność, przepych (o ubiorze); varietas Vulg: PsKrak 1532 44/11, 15; Stanęła krolowa naprawiczach twoich miły panie w odzieniu pozłoczonym ogarniona rozmaitością. WróbŻołt 44/10.*]

Synonimy: rozliczność; 1.c. roznica, rozność.

Cf ROZMAITNOŚĆ, ROZMAITOĆ

LWil